

Oslo, 19.04.2022

Høringsnotat - rusreformen

Vi i HivNorge vil takke for muligheten til å delta på denne høringen. HivNorge er den eneste pasient- og brukerorganisasjonen for mennesker som lever med hiv og vi engasjerer oss både i hivforebygging, bistand til mennesker som lever med hiv og som nå - politisk påvirkningsarbeid.

Det helt sentrale momentet i all narkotikapolitikk må være skadereduksjon. Lovverket må innrettes slik at vi reduserer skadelige følger av bruk av narkotika.

I Norge har vi gjennom skadereduksjonspolitikklø klart å nesten eliminere hivsmitte gjennom deling av sprøyter, men det er fortsatt noen tilfeller hvert år.

Dekriminalisering av bruk og besittelse til egen bruk er klart anbefalt i FN-systemet, både av UNAIDS¹ som vi samarbeider med, men også av Chief Executives' Board som anbefaler dekriminalisering i en uttalelse av november 2018.²

Vi gir vår støtte til tiltak som er skadereduserende og hivforebyggende, også på rusfeltet. Vi mener at man bør gå bort fra straff for bruk og besittelse til eget bruk av narkotika i Norge og møte dette med hjelp, behandling og oppfølging.

For oss er det avgjørende at vi kan nå brukerne med forebygging og hjelp.

Vi erfarer i vårt arbeid med hivforebygging blant rusmisbrukere at stigma rundt rusbruk og straffetrusselen gjør at vi ikke når frem til dem. Dette gjelder særlig dem som bruker rusmidler i forbindelse med sex, såkalt chemsex. Vi ser også at folk som bruker narkotika ikke forteller legen sin om dette, av de samme grunnene. Dette ser vi fører til dårligere forebygging av hiv og andre alvorlige sykdommer, vi ser at det fører til helseskade som skyldes interaksjoner med legemidler og vi ser at det blir vanskeligere å forebygge og forhindre problematisk rusbruk.

Vi ser som nevnt nesten ikke lenger at hiv spres gjennom deling av brukerstyr, men vi ser at personer som ruser seg for å ha sex ofte ikke beskytter seg mot hiv og andre seksuelt overførbare infeksjoner. Derfor er dette en gruppe det er viktig å nå med fordomsfrie, skadereduserende tiltak for å motvirke negative virkninger av bruken og hjelpe til med å avslutte eller begrense bruk når brukeren er motivert for det.

Det anføres ofte at straffetrusselen i seg fører til at folk lar være å bruke narkotika, og at bruk av narkotika ofte vil føre til skadevirkninger både på brukeren selv og på omgivelsene, slik at straffetrusselen forhindrer skade. Vi ser at forskningen rusreformutvalget bygger sine anbefalinger på, ikke støtter en forventning om økt bruk om bruk og besittelse til egen bruk ikke straffes.

For oss er det viktig at også rekreasjonsbrukerne omfattes av endringen, og ikke bare de med tunge avhengighetsproblemer. For rekreasjonsbrukerne er kanskje den gruppen det er aller viktigst å nå med forebyggingsarbeid, skadereduksjon og hjelp til å begrense eller avslutte bruken før de blir

¹ https://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/JC2954_UNAIDS_drugs_report_2019_en.pdf

² https://unsceb.org/sites/default/files/imported_files/CEB-2018-2-SoD.pdf

tungt rusavhengige. Og det er også en gruppe som er særlig utsatt for hiv og andre seksuelt overførbare sykdommer – som vi trenger å nå med hivforebygging.

De tungt rusavhengige vil få en lettere hverdag, det er en god ting, men dem når man allerede med hjelpetiltak og skadeforebyggingstiltak. Vi trenger å nå rekreasjonsbrukerne for å forhindre at de blir tungt rusavhengige og for å forhindre at de får hiv eller andre alvorlige infeksjoner. Og vi er overbevist om at det blir lettere om straffetrukselen for bruk og besittelse til eget bruk blir borte.

Halvor Frihagen
politisk rådgiver